

Zührevî hastalıklarla mücadele için bu işi dört safha'ya tefrik etmek mümkündür .

A — Mücadele edilecek hastalıkların mahiyeti hakikiyesi hakkında edinilebilecek malûnatı fenniyye malik olmak en evvel yapılacak işlerden biri olması itibariyle bu hususta (tetkikatı ilmiyede) bu'unmak iktiza eder .

B — Tedavi safhası

C — Hastalık hakkında halkın tenviri (propağında)

D — Hastalığın esbabı sirayeti ve bunların başlıcası olan fuhuş ve fuhuşla mücadeledir .

A

Tetkikatı ilmiye bunun için

1 — Ana mekteplerinde, çocuk yuvalarında, darül tamlarda

2 — İlk mekteplerde

3 — Orta mekteplerde

4 — Sarayı mekteplerinde

5 — Mektep, terzi hane gibi müessesatı hususiyede

6 — Muallim mekteplerinde ve liselerde

Çalışan etibba beylerden mümkün olan suveri saire ile irsî ve kısıbî firengi taharriyatı ve istatistik ihzarı

7 — Merkez vilâyet ve mülhakat hapishanelerinde irsî ve kısıbî firengi taharriyatı ve bilhassa tereddii tevekkuf neşvünemai akli, psikopati, toksikomani ile gizli kalmış akî ve ruhî hastalıkların irsî firengi ile münasebatının ilmi noktai nazardan tetkik ve irsî firengiden mütevellit dalaleti akliye'ler ile ceraim arasında münasebat . Kısıbî firengiden mütevellit felci umuriler ve bunlarla ceraim arasında ki münasebat, basit ve erken bunamalar ile irsî firengi ve ceraim arasında ki münasebat .

Kısıbî firengi tezahüratı eski ve gizli firengiler . İrsî firengi ile esrar alkol ve saire inhimaki arasında ki münasebat .

8 — Ailelimum hastane'lerle firengi ile uğraşan hastane ve dispanserlerden, Memleket hastaneleri ve poliklinikleriyle, hilâliahmer dispanserlerinden irsî ve kısıbî firengi miktarı, irsî firengi ile muhtelif hastalıklar arasında ki münasebat, kısıbî firengiden mütevellit bilimum sifiliz viseral ve diğer hastalıklara nisbeti .

9 — Hastaneler laboratuvarlarından seroloji noktai nazarından

İstatistikler talebi ve bunlar için bir direktif tanzimi .

Hastanelerin nisaiye servis'lerinden sıkıt ve esbabı ölü tevellüdat mayubat ye sui eşkâli vilâde hakkında tetkikat akliye servis'lerinden ilnî istatistikler talebi .

10 — Verem mücadele cemiyetinden :

Verem zan olunan ciğer, kemik, ve mefâsî firengileri gibi ve bil-hassa irsî firengi ile tüberküloz tezahüratı arasında tetkikat .

11 — Himayeî etfal dispanserlerinden :

İrsî firenginin miktar ve umumî hastalıklara nisbeti ve irsî firenginin muhtelif tezahüratı serolojik muayenat ve netayici , anket familyal , tçhis ve irsî firengilerde takip olunan usuller hakkında malûmat :

12 — Hususî elibbadan malûmat ve istatistik .

13 — Darülacezede tetkikat

İrsî ve kisbî firengiden mütevellit maluliyetler .

14 — İstanbul, Manisa bimarhane, ve hapishanelerinden ve darülacezelerinden istatistik ve malûmat talebi .

15 — Fahişeler üzerinde tetkikat :

Ruhî ve ahlakî dalaletler, esbabı sukut, zevke, süse, israfata bilhassa semmiyata inhimak ve irsî firengiye nisbeti, irsî firengi ile fuhuş arasındaki ilnî tıbbî ve içtimâî münasebatın tetkiki .

Fahişlerde kisbî firengi ve bel soğukluğu miktarı .

Fuhuşa iptidar eden bir kadının ekseriya ne kadar müddet sonra bel soğukluğu ve firengiye müptelâ olduğu ne kadar tedavi edildikleri, tedavi usulleri, seroloji ve bezli katani taharriyatındaki netayic .

16 — Gizli fuhuş

İn esbab ve avamili (zabıtaî ahlakiyeden malûmat)

Gizli fahişeleri ruhî, ve maddî noktai nazardan tetkik ve mürakata gizli fuhuşa mani o'mak çarelerinin ihzarı, ve hastalık muhrik ve menbaî olmaktan kurtarmak çareleri .

17 — Hamamlarda

Memleketim'izde homoseksualite tarihçesi ,

Tarz ve esbabı hakkında tetkikat

Tabii oldukları kuyudatı resmîye

Hastalık miktarı

Mefullerde sin ve memleketleri üzerinde istatistik ihzarı

Bunlar hakkında yapılacak tedabir için ayrıca bir program ihzarı

18 — Hükümet teşkilâtı :

Firengi mücadlesi için mevcut teşkilâtı, nizamnameleri, haritaları , bülçesi firengi ve izdivaç hakkındaki nizammat ve kavaninin tetkiki faaliyetleri, mahzuurları ne dereceye kadar muvafık olurabildiği , ademi

muvaffakiyet esbabı .

19 — Memaliki cenebiyede:

Firengi ile mücadele cemiyetlerinin faaliyetleri ve programları İstanbul ve memaliki cenebiyede bu gibi mesail ile iştigal eden zevatın mütalâatı ve yardımlarına müracaat temini.

20 — Amelede:

Amele teşkilâtında bilhassa amelenin toplandıkları çalışma mahallerinde kishî ve irsî firengi noktai nazarından tetkikat.

21 — Mem'leketimizde firengiye yakalanan eşhas ekseriya hargi sinlerde tutuluyor.

Hargi meslek esbabı daha ziyade sifilize müptelâ oluyor.

Hastalık daha ziyade ne şekilde alınıyor.

Sarhoşlukla zührevi hastalıkların münasebeti hakkında istatistikler ihzarı .

22 — Hekimlerin uğrayamadıkları mahallerde en hıcrî köşelerde ilmi hey'etler tarafından firengi üzerinde tetkikat ve tettebbuat 'crası

23 — Belediyelerin teşkilâtı sıhhiyelerinde firengiye karşı yaptıkları mücadele tertibatı nelerdir.

Esnafın tâbî oldukları kontrol, oteller, hanlar, hamamlar, lokantalarda çalışanlarda da firengi nisbeti nedir.

Bunların firengili olup olmadıkları tetkik edilirken ve bilhassa makinist, şoför, kapdan, vatman gibi hayatı umumiye ile alâkadar olan esnaflar hakkında ne gibi usuller takip edil'yor . Firengili esnaf ve müstahtemininin tâbî oldukları kuyudat ve şerait nelerdir.

24 — Zührevi hastalıklara mahsus sıhhi coğrafya meydana getirilmesi

25 — Müzeler tesisi.

Tedavi bahsı

1 — Firengi tedavisi bütün eşkâli muhtelif serriyesiyle irsî ve kishî bi'umum firengililere şamildir.

Binaenaleyh mevcut bütün tedavi yurtları bir firengiliyi tedavi edebilecek tarz ve şeraiti haiz vesait ve anasıra malik olabilmelidir . Firengililerin kesreti ve bunların tedavisi e tahsis edilmiş müesseselerin meydana getirilmesindeki malî müşki-âtı nazarı itibara alınca elde bu işe yarayabilecek bütün müessesattan istifadeyi ihmal etmemek lâzımdır. Firengililere ne kadar çok teshilat gösterilirse o kadar çok hasta bulunur.

Meselâ bi'umum hastaneler, muhtelif maksadlarla tesis edilen dispanserler (Hilâl'ahmer, Veremmücade'e, Himayei etfâl, Belediye dispanserleri) ve sair gibi mahaller firengilileri de aynı zamanda tedavi edebilecek surette müehhez olmalıdır. Bu suretle firengili şahs daha ser-

best tedavisine gelebilecektir .

2 — Resmî ve hususî bilumum etibbanın faaliyetinden istifade cihetleri düşünölmelidir.

3 — Firengi tedavisinde resmî hususî her müessesenin ve her hekimin muayyen ve sabit bir usule tabi olması lâzımdır.

Esasen bu hususta hukûmetin resmî birde firenginin devirlerine göre tertip ve tayin ettiği bir usulü tedavi mevcuttur. Hiç olmazsa bunun her yerde tatbikini istemek lâzımdır. (Açık bu işe hayatını hasretmiş mütehasıs hekimlerin ilmi müessese ve seririyatların şahsî metotları, tetkik ve tecrübe nev'inden mesailerini birtabi bu umumî kaidecen müstesnadır. Hâ tî bu tarzdaki faaliyetlerin meydana alması şayanı terğip ve temennidir)

Bu suretle nohsın ve yanlış tedavilerden mütevellit hataların ve bu hataların intaç ettiği şahsî ve içtimaî felâketlerin vüsati tahdit edilmiş olacaktır.

4 — Firenginin bütün eşkâl ve edvarına mahsus bir tarz ve bir usulü kabulü, hali hazır fennine göre pek alâ mümkündür. Bu usulde :

A — İlâcin en müessirini.

B — İlâç miktarının mümkün olduğu kadar azamisini.

C — Tedavi müddetinin üç seneden aşağı olmamasını.

D — Tedavi seneleri esnasında ve tedaviden uzun seneler sonra seriri ve biyolojik kontrolları icrasını.

E — Firengi bilhassa irsî işkâlinde çok tahribat yaptığı ve buna rağmen en ziyade ihmal edildiği için irsî firengi tedavisinde şeraiti atiyeye riayeti temenni ve temin etmek lâzımedendir.

E 1 — Her firengili kadının gebelik esnasında (firengiye yakalanma tarihi gebelikten evvel veya gebelik esnasında veya gebeliğinin herhangi anında olursa olsun) muayyen ve muntazam bir tedaviye tâbi tutulması.

2 — Firengili kadın gebelik esnasında tedavi edilsin veya edilmemiş firengili olduğu tahakkuk veya şüpheli olan her kadından doğan nevzadın hemen tedavi altına alınmasını bir kaide olarak kabulü .

3 — Virulan irsî sifiliz aşırı gösteren her çocuğun diğer ilâçlara terçihan behemehal arsenik mürekkebatıyla tahtı tedaviye alınmasının temini

4 — Erişir ve şüpheli avariz gösterenlerin tâbiatı aşikâr ve müspit avariz gösterenler gibi tedaviye tâbi tutulması .

Hüâsı irsî firenginin işkâli muhteliflerine mahsus muhtelif tarz ve tedavilerin muayyen bir program halinde tesbiti ve sarfı mesai delâlet edilmesi .

5 — Firengi tedavisinde cebir icrası bugünkü şerait ve telekkiyata göre gayri mümkündür.

Halbu ki

Firengi gibi senelerce muannit ve muntazam bir tedaviye muhtaç olan bir hastalığı teşviye için hastaları büsbütünü kendi haline terk etmek te doğru olamaz. Binaena'leyh her firengiliyi kendi rizasiyle bu tedaviye sevk ve icbar için kullanılacak, ikna, telkin, izah ve hastalar mümkün olabilen madcî mane î her türlü teshilâtın irzesine esaslı şeraittendir. Bu şeraiti temin etmek üzere prop ganda fas'ında zikredileceği veçhile halka firengi in tahrifatı hakkında konferanslar vermek, her firengiliye firengili müzelerini ziyarete teşvik etmek, sinemalar, projeksiyonlar ile ikazetmek. Her hekimin her firengiliyi tedaviden evel evvelâ firengili olduğuna ikna etmek yapılacak telavinin maksat ve mahiyeti şekli hakkında hâstanın anlayabileceği lisanla bir hitabe irat etmek tedavide ilk merhale veya temel gibi kabul etmek, tedavi müesseselerini çoğaltmak, tedavi müesseselerine firengi kelimesini hastaları ürkütmemek ve sair muhazır içtimaiyesine binaen izafe etmemek ve ilaahıra tedabir ittihaz eylemek hatlı hareketlerden sayılmalıdır.

6 — Firengi tedavisinde serolojik ve biyolojik kontroller icrası bugün klasik bir kaide olduğundan her tedavi yurdunda mümkünse bir laboratuvar tesisi temenni edilebilir. Aksi halde her müesseseyi bir laboratuvara raptetmeğe çalışmak lâzımdır. Laboratuvar hekimlerini terfi ve çoğaltma teşvik lâzimedendir.

7 — Tedavi yurtlarını her kasabaya teşmil ve memleket dahilinde bu hususta yapılacak tetkikatın neticesine göre yani (firengi sihhî coğrafiyası) na tevfikân tedavi vasıtalarını oralara teksif ve tevzi etmek tedavi yurtlarının mümkün mertebe ferî tekemmülâtı haiz olmasına ihtimam etmek.

8 — Kan almak dahili verid bayneladele şırınga yapmak firengi tedavisindeki el işlerini itina ve suhuletle yapmağa muktedir i sanları çoğaltmak, sihhiye memurları ve hastabakıcıları bu hususta geniş pratige alıştırmak.

9 — Tedavinin köy'ere kadar teşmilini ve bu tedavinin ihtimam ve itina ile icrasını temin etmek üzere hekim, sihhiye memuru ve hemşirelerden mürekkep seyyar teşkilât vucuda getirmek.

10 — Firengi tedavisine mahsus her türlü ilâç, malzeme, alâtü edevatı tibbinin ucuz olarak temini çarelerini aramak bu mevaddan memleket dahilinde imalî mümkün olanların ucuz ve eyi olarak istihzarını teşvik etmek.

11 — Firenginin tetkik, tedavi ve profilaksisi ancak hekimler vasıtasıyla temin edileceğinden mümkün mertebe bütün hekimlerin firengi ha-

kkında malûmatlarının tezyîde, tevsî ve tekâmülüne çalışmak ve mesela bu hususta vesait ve şeraiti lâzimeye malik olan her müessesenin senenin muayyen aylarında muntazam bir programa tevfikân konferanslar vermesi bilhassa bu konferansları nazari seriri ve ameli olmalarına ihtimam edilmesini, mektepten çıkan her genç hekimin bu hususta esaslı ve temelli malûmata sahip olabilmelerini temin için fakülte programlarının bu noktaya teksifi ve Shhiye Vekâleti celilesinin İstanbulda açtığı kurslar inisullu vilâyatta da kurslar açılmasını temenni etmek.

Bizzat profilaksi ve propağanda

1 — İsanlar zührevî hastalıkları ekseriyetle genç yaşta ve gayri meşru münasebetlerden yakalandığına göre gençleri gayri meşru münasebetlerden vikaye etmek lâzımdır. Bu hususta ittihaz edilecek tedbirler. Gençleri ebeveyn, muallimler, mektep hekimleri ve sair zevat tarafından tenbih ve irşat etmek.

Firengi ve bel souk'ugurun tehlikelerini ve tarzı sirayetini izah ederek bu vahim hastalıktan içtinabın, meşru izdivaca kadar cinsi münasebetlerden uzak kalmakla mümkün olduğunu telkin ve ilham eylemek.

Ve gençlerin zhi lerni ve heveslerini spor gibi, bir çok hayırlı ve faydeli meşguliyete tevcih ve imale etmek.

2 — Her sınıf halk için, her fırsattan istifade ile muayyen mevzular üzerinde konferanslar vermek.

Firengi ve bel souk'ugurun mahiyeti şahıs, sin ve cemiyet için tehlikeleri, sirayet ve intişar tuzları, vikaye tahaffüz usulleri, bilhassa memleketimizdeki vüsati ve geniş ve havsılasuz tahribatı üzerinde tevekkuf ısrar, efkârı umumiyeyi bu mücadelenin ehemmiyeti hayatiyesi üzerinde teksif ve teheyyüç ederek her ferdi maren ve maddeten mesaimize teşrik eylemek gibi esaslar konferansların mevzularını teşkil edecektir.

Mektepli, amele, kenç kızlar, asker, köylü, münevver halk ve umum için bu konferansların muhtelif şekilleri tesbit ve her noktai nazarda mukayyet olmalarına bilhassa itina edilecektir.

3 — Tenvir, ikaz ve propağanda hususunda sinemalardan, projeksiyonlardan müze ve mu'raj teşkiâtından istifade edilecektir.

4 — Mücadelede bizzat çok müessir olan tenvir ve irşat tedabirinin daha ziyade fa'ali olmalarını temin etmek üzere bunların sistematik ve çok şuur'lu bir tarzda tatbikatı alâkadarlar tarafından bilhassa nazari itinaya alınacaktır.

5 — Gayri meşru cinsi münasebetlerin fert için zührevî bir felâketle neticelenmemesi, bugünkü vesaiti fenniye ile mümkündür.

Binaenaleyh, cinsi münasebette hastalıktan tahaffüz çarelerinin her fert tarafından bilinmesi behemehal tatbik edilmesi için hiç bir tetbir

ihmal edilmemelidir. Bu meyanda:

Meselâ: Tahaffüz çarelerine ait açık bir lisanla yazılmış ufak proşürler tanzim bunları çok miktarda tab, ve meccani olarak her kese tevzi, birer nüshalarını kârhanelerde odaların en ziyade dikkatı calip olan mahallerine talik etmek.

Vesaiti tahaffüziyenin en iyi bir rûmu'esini intihap ettikten sonra cepte taşınması kolay, fiatı ucuz kutucuklar halinde sahai ticarete çıkarmak için büyük eczane sahiplerini teşvik ve bu kutucukların her yerde kolaylıkla tedarik edilebilmesi için, eczanelerden maada bakkal, aktar ve saire gibi dükkânlarda da satılmalarını temin etmek velhasıl her kârhane her randevu evinde vesika ile serbest dolaşan n üferit kadınlar nezdinde bunlardan kâfi miktar bulundu ulmasını mecburiyet altına almak, ilaahara takayyüdat.

Amelenin müçtemi olduğu mahallerde lakonik takayyütlere matbu levhalar talik etmek.

Fuhuş mücadelesi

1 — Zührevi hastalıkları sirayet ve intişarında en büyük günah ve en ağır mes'uliyet fuhşun üzerine yüklenmektedir. Binacnaleyh mücadelede dikkat edilecek çok mühim bir mes'e'ede fuhuş mes'ulesidir. Fuhuş ortadan kaldırmak, mehalı tem'ini etmek demek o'duğundan, ancak fuhuş inzibat altına alınak ve fuhşun vüsa'tını tahtit etmek bunlara ait tedabiri iyi tatbik edilmek şartıyla - muvaffakiyet verecek iki esastır.

2 Fuhşun inzibat altına alınması bütün fahişelerin zabıtai ahlakiyece mukoyyet ve sıhî kontrola tâdi olması dimektir.

Bu hnsusta eldeki kavanin ve nizamat, inzibat tetbirlerini tatbit etmiştir. Ancak zabıtai ahlakiye teşkilâtı bulunmayan mahallerde inzibat mcsaili köylerde hey'eti ihtiyariyelere, kazalarda Belediyelere tevdi ve sıkı takbata maruz olmasını temin için her çare düşünülecektir.

Inzibatın şeklimükemmelde tem'ini için yardımcı vaziyet'inde bulunmak üzere cemiyetin mustakbel teşkilâtını tevsi etmesi şayanı temennidir.

3 — Mukayyet ve mazbut fuhuş, bu günkü teşkilâta göre, bir tehlike mihrakı olmaktan kısmen kurtulmuştur. En büyük tehlike gizli fuhuşta mündem'çtir. Bunun ortadan kaldırılması hiç olmazsa tahtit edimesi namına ittihaz edilecek her tetbi in - aksi netayiç tevlit etmemek üzere azamî şiddet ve ciddiyelle tatbikini cemiyet bir prensip olarak kabul eder.

Bu noktai nazardan mukayyet ve mazbut fuhuşa karşı mümkün olan teshilatın iraesı, fahişelerin sınıflara taksimi, her sınıfın seviyesine göre inzibat tetbirlerinin mütenasiben göstertilmesi. Sıhî kontrola mütavaat'arı

temin edildikten sonra raddıvu evlerire müsade edi'mesi otel, han ve saire gibi umuma mahsus mahallerde, vesikalı veya vesikasız fahişelerin ademi kabul ve men'i duhu'ü, tahtı temine alınacaktır.

4 — Fuhşun ortadan kaldırı'mosu ne kadar gayri mümkün ise de tcht edilebilmesi de o kadar imkân dahilindedir. Buda, fuhşun saiklelerini tetkik ve mukabil tedab'r ittihazına mütevekkıftır.

Memlekette fuhuş hakkında esaslı tetkiklere müstenit eserlerin çoğalmasına, bu hususta yazılmış ecnebi eserlerin tercümel ri e

Fuhşa sürüklenmesi bi'nisbe ko'ay olan s'inni rüşte v sil olmomuş küçük kızların muhafazasına, kimsesiz dul kadınların suhu'ette iş bulup hayat'larını kazana bilmelerine, kadınların terfihine yardımı ve fuka'a per er cemiyetlerin çoğa'masına, memlekatte seviyei içtim iye ve ohlakiyenin yükse'mesine, kız mekteplerinde sıkı ve kuvvetli bir fazilet terbiyisi verilmesine. Ailelerin çoğalmasına, izdivaçların tezyit ve teshiline bi hassa erken yaşlarda evlenmenin teminine i aahara .. Mütea'llik ahlaki içtimaî her tetbir, resmî hususî her teşekkül mem'uniyet ve alâka ile takip edilecektir.

5 — Dûnyanın her yerinde olduğu gibi m'atteeşüf bizdede yerleşmiş (hemcinsiyet) deni'en ve makûs cereyanlarla mücade'e e'lemek, cemiyetimizin prağramında ihmal edemeyeceği bir maddedir.

Imha ve iza'esi çare'eri:

Tababetin, içtimaiyatın ahlakıyot.n sahoi tetfikine dahil olan bu gayri tab'ii münosebatın zühre i hastalıklar için bir tehlike menba ve mihraki olmasına mani olmak lâzımdır.

Bunun için, bu makûs ceryanlara vasi mikiyasta sahna olan h mam ları inzibet altına almak s hhî kontro'a tabi tutmak, bu ler hatın harıfte serbest bir şekilde icrasını menetmek.

Bu işi kendilerine san'at ve mes'et ittihaz etmiş her mefu'un zabitaca mukoyyet olmosını temin eylemek gibi bir takım tetbir düşünü'e,ektir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtımı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0100611